

Sosial Dumping og anbudspolitik
Har det noen innvirkning på vår
helse?

Anbud

- * Hvor mange av dere har fått jobben deres satt ut på anbud ?

Renholds bransjen

- * Normalt sett er arbeidsplassen ut på anbud 1.gang i året for småe kunder
- * Hvert 3 år er ganske vanlig på mellom store kunder
- * Hvert 5 år kanskje med opsjon på nye år ved store kontrakter det er ganske vanlig

Fafo undersøkelse 2012

- * Sitat: Det er vel ingen som blunker om man snakker om 500-600 kvadratmeter i timen-ja til og med 1000. Men de siste 10 år har det ikke kommet noen revolusjonerende ting som forsvarer denne type ytelses økning. Du kommer til at folk ikke klarer å gjennomføre jobben sin innenfor tilmålt tid. Og de som drar det lengst, har garantert ansatte som jobber gratis. (leder)

Godt renhold gir god helse

- * Vanlig støv eller forurensing inne i hjemmet, på arbeidsplasser og i skoler kan bestå av jord, hudavfall, pollen, allergener fra dyr, soppsporer, sot, sand og matavfall. Allergener og andre allergifremkallende "stoffer" blander seg med støvet. Støvpartiklene har ulik størrelse. Sand og bøss på gulv inne virker som slipemiddel på gulv og overflater. Slipingen frigjør "kjemiske partikler". Partiklene er svært små slik at de svever rundt og pustes inn. Jo mindre støvpartiklene er, jo lengre ned i lungene kommer de. Dette kan ha stor betydning for helsen. Derfor er godt renhold viktig for god helse.

Dårlig, lite og feile renhold metoder. Kan gjøre oss syke over tid.

- * Inneklima er viktig for vår helse, trivsel og produktivitet. Et dårlig inneklima kan bidra til sykdom og plager hos mange mennesker, men personer med astma, allergi og andre overfølsomhetssykdommer er spesielt sårbare og kan få betydelige økte helseplager i bygg med dårlig inneklima.
- * Men også friske personer kan få betydelige helseplager ved å oppholde seg over tid i bygg med dårlig inneklima. Vanligst er plager som gjentakende luftveisinfeksjoner, hodepine, unormal tretthet, tørr hud, tørre og såre slimhinner i øyne nese og hals, nedsatt konsentrasjon og arbeidsevne.

Helseplager ved feil og mangelfullt renhold

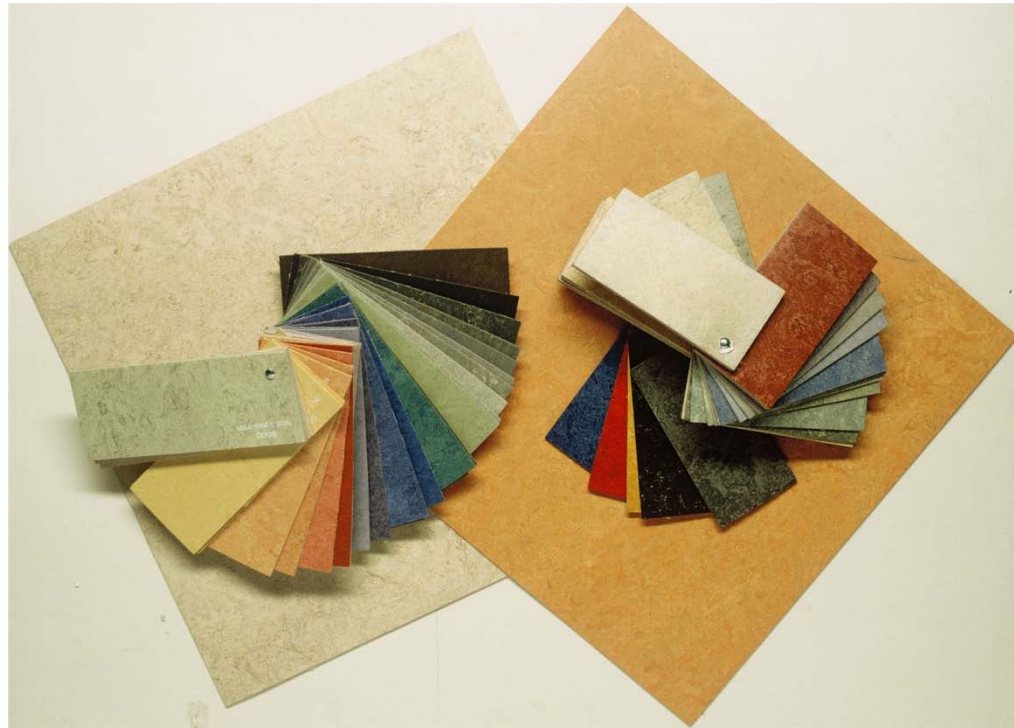
- Irritasjoner i øyne, nese og hals
- Tett nese
- Snue
- Hodepine
- Eksem
- Astma
- Allergi
- * De ulike helseplagene kan variere fra person til person. Barn er ekstra sårbare og sensitive.

Støv blir lett svevestøv som må betraktes som glidefly, hangglidere eller paraglidere lastet med kjemiske stoffer

Renhold er et meget viktig element i arbeidet for et godt innemiljø, og må ta sikte på å fjerne flest mulig kilder til svevestøv.

Det betyr særlig å unngå støvsamlere og regelmessig rengjøring av høye, vannrette flater.

Linoleum det mest brukte golvbelegget i offentlige bygninger

Vedlikehold av gulv

- * Hvor mye vedlikehold blir lagt inn i anbudene i dag ?
- * Blir vedlikeholdet gjennomført ?

Hotell renhold

Våtromspanel

Hvor ofte blir tak og vegger rengjort?

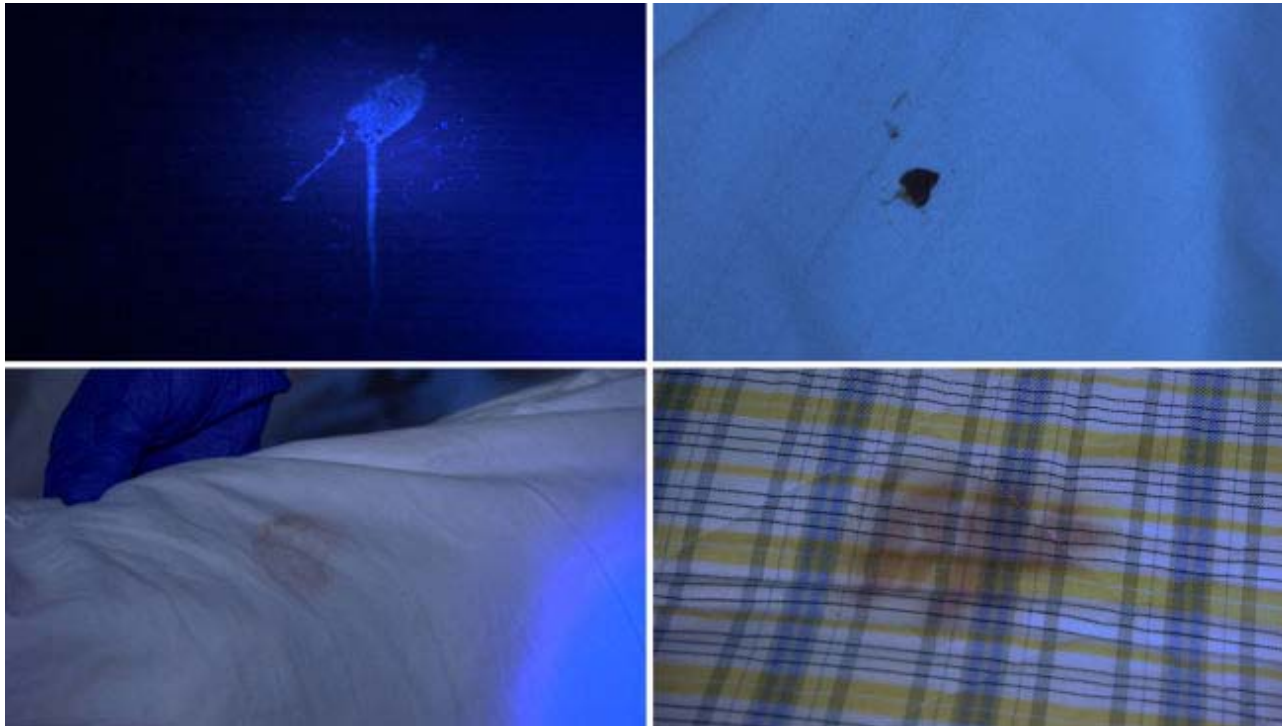
Hvor er dette ?

Når skal dette vaskes neste gang ?

URIN, BUSE OG BLOD: Et besøk på Anker Hotell i Storgata resulterte i mange ubehagelige funn.

Renholdssjekk på norske hoteller viser sjokkresultater: Så møkkete er hotellrommene

* **DE EKLESTE FUNNENE**

- * * Buser på tre av ni hoteller.
- * * Sæd på fem av ni hoteller.
- * * Møkkete fjernkontroll på samtlige hoteller.
- * * Kjønnshår og urin i flere madrasser.
- * * Muggsopp og gamle hudrester i flere dusjer.
- * * Høye ATP-målinger på samtlige hoteller.
- * * Så store mengder støv at det kan være helsefarlig.
- * * To tånegler i madrassen på Radisson Blu Plaza.

Sitter på støvbomber

- * **Prøv kontorstoltesten: Et raskt slag på setet avslører hvor mye støv og midd som skjuler seg i stoffet. Bedrifter sparer penger på renholdet – og betaler i sykdom. Ett slag er nok for å avdekke hvilke store mengder støv og midd som skjuler seg i et helt vanlig kontorsete.**

Mikrofiberkluter – mikrofibermoppe

- * Bruk av mikrofiberkluter og mikrofibermopper til rengjøring er et godt alternativ som gjør det mulig å redusere forbruket av vaske- og rengjøringsmidler.
- * En mikrofiberklut er statisk og virker som en støvmagnet. Fibrene er så små at de kommer helt ned i ujevne overflater og drar med seg det som finnes av smuss og støv. Det er verd å merke seg at klutene fins i forskjellig utgave for ulike typer smuss.

Statens arbeidsmiljøinstitutt

http://www.arbeidshelsen.no/#/indikatorer/naeringsbarometer/arbeidsrelaterte_helse... NOA Overvåkningsvektøy#/i... Tv2 Gratis På Nett - ZapMeta S... Bing

Fil Rediger Vis Favoritter Verktøy Hjelp

Indikatorer Publikasjoner

søk

+ Overnatting/servering Overvåking Søkeord Hjelp Om NOA English

Kilde: SSB LKU 2009 Eksporter Del

Fakta Les mer Publikasjoner

Figuren viser selvrapporterte arbeidsrelaterte helseplager gitt som relativ risiko innen typiske serverings- og overnattingsyrker.

Ansatte innen serverings- og overnattingsyrker har en forhøyet risiko for muskel- og skjelettplager. Arbeidsrelaterte smerter i beina er særlig utbredt. Både servicepersonell, renholdere og kokk/kjøkkenassistenter rapporterer mer enn to ganger høyere risiko for slike plager sammenlignet med gjennomsnittet for alle yrker.

Hudplager som eksem er også utbredt i denne næringen. Renholdere rapporterer fire ganger høyere risiko for arbeidsrelatert eksem, mens kokk/kjøkkenassistenter har en fordoblet risiko.

Ansatte innen næringen rapporterer også om en noe forhøyet risiko for arbeidsrelaterte psykiske helseplager som angst, depresjon og sømnavnsker.

Figuren viser viderer at arbeidsrelatert legemeldt sykefravær utover 14 dager forekommer 1,3 til 2 ganger hyppigere blant ansatte innen yrkene renhold, kokk/kjøkkenassistent og servicepersonell sammenlignet med gjennomsnittet for alle yrker.

En forklaring på hvordan eksponeringsmålene og helseutfallene er målt kan du se [engversikt over her](#).

Indikator

- alle yrker
- renholder, arbeidsrelatert
- servicepersonell (hotell/restaurant), arbeidsrelatert
- kokk, kjøkkenassistent, arbeidsrelatert

Kontaktinfo:
Telefon: 23 19 51 00
E-post: noa@stami.no
www.stami.no/noa

Laget av www.inspera.no

Statens arbeidsmiljøinstitutt

NO 11:21 11.03.2015

Hva menes med sosial dumping?

- * Med sosial dumping menes særlig at utenlandske arbeidstakere som utfører arbeid i Norge får **vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår** enn norske arbeidstakere.
- * Begrepet er altså ikke begrenset til spørsmål om lavere lønn for samme type arbeid. Det er også sosial dumping dersom utenlandske arbeidstakere gis vesentlig dårligere arbeidsvilkår for øvrig, for eksempel i form av belastende arbeidstidsordninger, manglende sikkerhetsopplæring, dårlig ivaretagelse av arbeidstakernes sikkerhet under utførelsen av arbeidet m.m. Disse forholdene har stor betydning for arbeidstakernes helse og kan gi større risiko for ulykker.

36 kr. Pr. time

Skatteetaten Øst - manglet kontroll

- * Skatteetaten har manglet kontroll med sine egne renholdere. Etter allmenngjøringen av renholds bransjen har oppdragsgiverne fått en såkalt «påseplikt», en plikt til å påse at lønns- og arbeidsvilkåret er i tråd med allmenngjøringen, noe som innebærer at lønns- og arbeidsvilkår ikke skal være dårligere enn tariff.

Under intervju med de ansatte ble det avdekket at det ikke betales lønn ut fra reell arbeidstid, men ut fra tiden som er satt på den enkeltes oppdrag. På enkelte steder betales det heller ikke ut lønn når oppdragsstedet er stengt, for eksempel på helligdager

- * «Det framkommer i at det ikke er etterspurt konkrete opplysninger som kunne ha avdekket de faktiske forhold. Det er ikke etterspurt arbeidsavtaler, timelister arbeidsplaner/skiftplaner, oppgaver over lønnsutbetalinger m.m.»

Massive lovbrudd – ifølge Arbeidstilsynet

- I samtlige arbeidsavtaler er det oppgitt at de ansatte skal ha 100 kroner i timen. Dette er et brudd på [allmenngjøringen av renholdsbransjen](#), som sier at de ansatte ikke skal ha en lønn som er lavere enn 151,67 kroner i timen
- De ansatte får ikke betalt i forhold til hvor mye de jobber
- De ansatte får ikke betalt tillegg for arbeid på natt, lørdager, søn- og helgedager, dette er også i strid med allmenngjøringen
- Med ett unntak er samtlige arbeidsavtaler midlertidige arbeidsavtaler, uten at det framkommer lovlig grunnlag for midlertidige ansettelse
- Selskapet har ikke valgt verneombud
- Selskapet er heller ikke tilknyttet godkjent bedriftshelsetjeneste

Vi har fått fire viktige stolper i kampen mot sosial dumping i renholds bransjen

- * ID-kort
- * regionale verneombud
- * offentlig godkjenningsordning
- * allmenngjøring.

PÅSEPLIKT

- * **Informasjonsplikt - hva innebærer det?**

- * Av forskrift om informasjons- og påseplikt § 5 fremgår det at «bestiller av kontrakter med entreprenør eller leverandører» skal informere om at virksomhetens arbeidstakere «minst skal ha de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjøringsforskrifter».

- * **Hvordan utøve påseplikten?**

Påseplikten innebærer at hovedleverandør/bestiller skal foreta nødvendige skritt for å undersøke - og om nødvendig følge opp - at entreprenører/underleverandører nedover i en kontraktskjeden tilbyr lønns- og arbeidsvilkår i henhold til allmenngjøringsvedtak.

Forskrift sier ikke noe nærmere om hva hovedleverandør/bestiller konkret må gjøre for å overholde påseplikten. Forskrift overlater med andre ord til den enkelte virksomhets skjønn å vurdere hvilke systemer og rutiner som i den enkelte situasjonen er nødvendig for å oppfylle påseplikten.

Godkjenningsordningen

- * **Vilkår for godkjenning**
- * Virksomheten som ikke har ansatte skal sende inn søknad uten vedlegg (dokumentasjon).
- * Virksomhet som har ansatte må legge ved dokumentasjon på at de:
 - * er tilknyttet [godkjent bedriftshelsetjeneste](#)
 - * oppfyller kravene til [slik arbeidsmiljøloven stiller krav om](#)
 - * har skriftlige arbeidsavtaler for alle grupper av ansatte i tråd med arbeidsmiljølovens krav
 - * oppfyller kravene i forskrift om [allmenngjøring av tariffavtale](#) for renholdsvirksomheter
 - * har en ordning som sikrer arbeidstakerne økonomisk kompensasjon i tilfelle yrkesskade
- * Der det er aktuelt, må virksomheten sørge for at den oppfyller registreringsplikter i enhetsregisteret, foretaksregisteret, merverdiavgiftsregisteret og Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret.

ID-KORT

- * **Alle renholdere må bære ID-kort på jobb**
- * Alle virksomheter som helt eller delvis tilbyr renholdstjenester, er pålagt å utstyre alle arbeidstakere som utfører renholdsarbeid med ID-kort fra Arbeidstilsynet. Hensikten er å identifisere hvem man er og hvem man arbeider for.
- * Kravet til ID-kort gjelder også de som driver alene (enkeltpersonforetak som ikke sysselsetter arbeidstaker). Også virksomheter som leier ut arbeidstakere til renholdsarbeid plikter å utstyre sine arbeidstakere med ID-kort

Helse, miljø og sikkerhet
i Bygge- og anleggsnæringen i Norge
Safety, health and working environment in Norwegian Construction Industries

Navn på arbeidsgiver/
Name of Employer: ARBEIDSTILSYNET OSLO

Org. nummer/ Org. Number: NO 974 771 640 MVA

Fornavn/ First Name: EVA

Etternavn/ Last Name: JENSEN

Kjønn/ Gender: Kvinne/Female

Fødselsdato/ Date of Birth: 22.04.1962

Eva Jensen

Kort nummer/ Card Number:

01038893

Arbeidstilsynet

Gyldig til/ Expiry Date:

22.04.2015

Tillitsvalgt bryr seg ikke om renholdernes arbeidsvilkår

- * Mens innleide renholderne vasker rundt dem, sover de tillitsvalgte i timen.
- * Bare en av tre tillitsvalgte sjekker om renholds firmaet er godkjent, viser tall fra LOs tillitsvalgtpanel

Registrerte HMS-utfordringer for bransjen

De fleste bedriftsbesøk har vært til små og mellomstore virksomheter. Bedriftsbesøkene har avdekket store mangler på HMS arbeidet, virksomhetene nedprioriterer ofte det systematiske HMS arbeidet og vernetjenesten til fordel for den daglige driften. Grunnet Godkjenningsordningens krav om dokumentasjon av verneombud, er det mange virksomheter som har verneombud, men ofte er verneombud utpekt av ledelsen og fungerer i realiteten kun som en dokumentasjon til Godkjenningsordningen. Det er en utfordring å påtreffe renholderne da de jobber spredt på ulike

Stopp bruk av rengjøringsmidler i sprayform!

- * Arbeidstilsynet

* Faktaark

- * Visste du at dersom du bruker rengjøringsmidler i sprayform kan dråpene (aerosolene) holde seg svevende i mange minutter?
- * Visste du at renholdere har betydelig større risiko for å utvikle astma og KOLS enn befolkningen for øvrig?
- * Arbeidstilsynet retter nå fokus mot denne problemstillingen i samarbeid med Helsedirektoratet, partene i renholdsbransjen og fagmiljøene. Målet er å forhindre at så mange renholdere blir syke på jobb.
- * Forskning viser en klar sammenheng mellom den økte sykdomsfrekvensen og bruk av rengjøringsmidler i sprayform. Rengjøringsmidler som inneholder ammoniakk, klor og andre desinfeksjonsmidler utgjør også en spesiell risiko. Problemene har tiltatt de siste tjue årene.
- * Samtidig har det vært en teknologisk utvikling som gjør det mulig å gjøre rent med mikrofiberkluter uten bruk av rengjøringsmidler. Likevel vet vi at flertallet av profesjonelle renholdere i Norge bruker rengjøringsmiddel i sprayform sammen med mikrofiberklutene.
- * Risikoen for å utvikle astma som renholder er høyere i Norge og Sverige enn i Danmark og Estland. Dette kan skyldes at danskene og estlenderne har lite bruk av rengjøringsmidler i sprayform. Her vektlegges dette i opplæringen av renholdere, og man fokuserer på renhold med mikrofiberkluter og vann.
- * Stopp bruk av rengjøringsmidler i sprayform

* <http://renvasket.no/>